

Indlæg af Jens Ellegaard vedr. Udkast til Indsatsplan – særligt De Prioriterede Indsatsområder udenfor BNBO. 14. maj 2020

Slagelse kommune skal på baggrund af statens udpegede indsatsområder udarbejde en indsatsplan.

De boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) er rammesat af folketinget og allerede godkendt i MPL udvalget. De Prioriterede Indsatsområder er områder udenfor BNBO, hvor indsatsplanen foreslår forbud mod anvendelse, opbevaring, håndtering og transport af pesticider.

For Sjælland er det ikke muligt at udpege pesticidfølsomme indsatsområder – kun nitratfølsomme. a)

Nitrat og pesticiders transport gennem jordlag kan ikke sammenlignes

De Prioriterede Indsatsområder i kommunen er udpeget pga. tyndt lerlag og derunder sand. Disse forhold kan medføre udvaskning af nitrat, hvis ikke planterne har optaget nitraten fra det tildelte kvælstof. Men et tyndt lerlag siger ikke noget om risikoen for udvaskning af pesticider. c)

Sandede jorde er faktisk i mindre risiko for udvaskning af pesticider – se Miljøstyrelsens (MSTs) vejledning (Vejledning om indsatsplaner, Februar 2018) s. 11 nederst – note 11. Dette fremgik også at Preben Olsens indlæg på mødet den 11. marts i Slagelse.

I MST's vejledning til indsatsplaner fremgår det på baggrund af Indsatsplanbekendtgørelsen § 2 at en indsatsplan bl.a. **SKAL indeholde en detaljeret opgørelse over behovet for beskyttelse for alle relevante forureningskilder**. Videre af vejledningen fremgår det, at "Opgørelsen har til formål at bibringe offentligheden klarhed om kommunalbestyrelsens eller vandforsyningsselskabets vurdering af det konkrete behov for beskyttelse. Behovet for beskyttelse bør beskrives på et tilstrækkeligt detaljeret niveau, som giver kommunalbestyrelsen grundlag for at beslutte de nødvendige foranstaltninger".

Forvaltningens udkast til indsatsplan har en meget mangelfuld gennemgang af behov for en indsats og man medtager ikke ny relevant viden om godkendte pesticider – kap. 3.3 - 3.4.1. b)

- Man benytter i flæng tyndt lerlag som begrundelse for indsatser mod både nitrat og pesticider, selvom det ikke er relevant for pesticider. c)

- Man benytter fund af for længst forbudte pesticider som begrundelse for indsatser på trods af at MST's vejledning s. 30 specifikt nævner, at man ikke bør bruge fund af forbudte pesticider som begrundelse for beskyttelse i et indsatsområde. b)

- Man nævner fund af godkendte pesticider som begrundelse. Men det ene af de to stoffer Metalaxyl-M (CGA108906) blev forbudt i 2016 og det andet stof Bentazon har fået fortsat godkendelse, men med ændret anvendelse tilbage fra 1995, som sikrer at Bentazon ikke udvaskes til grundvandet. Bentazon er et af de mest testede stoffer i VAP, netop for at sikre at alle anvendelser er OK. f)

Det er meget beklageligt, at forvaltningen giver decideret forkerte oplysninger til byrådets beslutning.

- Man nævner på s. 56 fund af glyfosat/Roundup og dets nedbrydningsprodukt AMPA, men det fremgår ikke af bilag 7 om fund af pesticider, at fundet er gjort i Slagelse kommune. Der er ingen f)

kildeangivelse. MST nævner i vedlagte Bilag 1, "Den årlige rapport om test af udvaskning af pesticider til grundvand er klar, Nov 2019" at man i VAP markerne har gjort 1 fund af glyfosat ud af 116 analyser, men det anses for en falsk positiv, da man ikke efterfølgende har kunnet påvise glyfosat i samme prøvested. Hvor er det fund af glyfosat/AMPA, som forvaltningen nævner gjort? Og hvilken statistisk sikkerhed er der for, at det fund af glyfosat, som forvaltningen nævner ikke er en falsk positiv? I det hele taget gøres der meget få fund af glyphosat og AMPA i grundvand i både GRUMO og VAP – se vedlagte Bilag 2 – VAP data om Glyphosat

- **Man medtager ikke informationer fra MST's Massescreening**, som testede for 415 stoffer, heraf 95 af de nuværende godkendte stoffer. Massescreeningen blev foretaget i 263 boringer over hele landet – bl.a. fra GRUMO boringer i vores område. Testdybderne varierede fra 11-139 meters dybde – så man har også testet i de øvre grundvandsmagasiner, som giver en tidlig advarsel, hvis noget er på vej ned. Massescreeningen, som blev offentliggjort i februar 2020, viser, at ingen af de godkendte pesticider findes i boringerne over kravværdien. Formålet med screeningen var primært at få et styrket grundlag for at kunne vurdere, om de eksisterende kontrol- og overvågningsaktiviteter er tilstrækkelige. **Det kan undre, at massescreeningen ikke er medtaget på s. 56, når kapitlet hedder OPDATERET status for pesticidfund** og når andre oplysninger i udkast til indsatsplan er nyere – eks. tekst og figur på s. 57 og bilag 14, som er fra 14. april 2020. På s. 49 skriver man at Statens kortlægning ikke giver et fyldestgørende billede af forureningssituationen i relation til pesticider – det er forkert – Massescreeningen viser et tydeligt billede. d)
- Massescreeningen har DANVAs direktør Carl-Emil Larsen den 22. februar 2020 udtalt sig om til landbrugspressen. Han siger, at han er relativt lettet over de første delresultater af det flerårige projekt. "Jeg kan konstatere, at der er begrænset nye fund i grundvandet af pesticidrester. Det giver en umiddelbar lettelse".
- Man nævner på s. 61, at den vandkvalitet man måler i vandværksboringerne i dag, stammer fra tiden før 2. verdenskrig og derfor kun siger lidt om, hvad vi kan forvente at finde i boringerne fremover. Det stemmer dårligt overens med, at man har fundet forbudte stoffer i vandværksboringerne. Man kunne også godt have nævnt, at GRUMO boringerne og Massescreeningen tager prøver i mange forskellige dybder, også det unge øvre grundvand, og derfor giver et tydeligt billede af, om der er noget på vej ned til vandværksboringerne. e)
- På trods af dette, så vælger forvaltningen som første indsats et totalt forbud mod pesticider i stedet for at benytte nogle af de mindre indgribende tiltag, som findes på s. 33 i MST's vejledning. g)
- Forbud mod anvendelse, opbevaring, håndtering og transport i Prioriterede Indsatsområder – men alligevel tilladt, hvis ejendommens jord udenfor Prioriterede Indsatsområder kræver det – useriøst j)
- Andre tiltag end forbud vil være mere proportionale med det reelle behov.

Af MST's vejledning s. 14 fremgår det om proportioner:

De valgte indsats er må ikke være mere indgribende, end formålet med indsatsen tilsiger (proportionalitetsprincippet). Det følger af proportionalitetsprincippet, at indsatsen både skal være h)

nødvendig for at opnå formålet og forholdsmæssig, hvilket betyder, at formålet ikke skal kunne nås med mindre indgribende midler.

Proportionale indsatser skal derfor ses i sammenhæng med MST's vejledning og den nyeste viden på området – herunder Massescreeningen, hvor ingen godkendte pesticider findes over kravværdien.

Der er ikke meget proportionalitet i at forbyde pesticider, som kun kan blive godkendt, hvis de har lav giftighed, nedbrydes hurtigt og ikke kan udvaskes over kravværdien i VAP, hvoraf den ene VAP mark ligger få km fra det Prioriterede Indsatsområde ved Nordre Kildeplads, når man kan tillade, at drikkevand indeholder 50 gange så meget af det stærkt kræftfremkaldende Arsen (Grænseværdi på 5 mikrogram pr liter for Arsen og kravværdi på 0,1 mikrogram pr liter for pesticider).

k)

Det er ikke godkendte pesticider, som truer vores drikkevand – se Bilag 3, Fakta om pesticider fra MST.

a,d)

Et forbud mod brug af pesticider i et prioriteret indsatsområde som er afgrænset af en 25 års grænse, er også helt uacceptabel og desavouerende for forskere og saglighed. Hvis der skal være en årsgrænse, så skal den være etcifret som i VAP systemet.

Udtalelse fra Prof. Nina Cedergreen, Inst. for Plante- og Miljøvidenskab, KU med opfordring til, at man bør stole på videnskaben og autoriserede kontrolinstanser: *Vi forlanger en hel masse data, inden vi godkender pesticider, og vi har skrappe regler for, hvilke pesticider vi på den baggrund vil godkende. Hvor efterlader det vores vidensbaserede lovgivning og vores principper, hvis vi bare kan forbyde hvad som helst på baggrund af indicier. Hvorfor skal jeg fortsætte med at lave videnskab og prøve at vurdere, hvilke kemikalier der udgør en risiko, og hvilke der ikke gør, hvis samfundet ikke er villigt til at respektere den viden vi skaber?*

Henvis til Finn Okkels artikel (Vilde planter og nogle afgrøder forurener med meget skadelige stoffer) om at pesticidfri arealer kan opformere vilde planter som rød hestehov, kløver, bregnearter og brandbægerarter som udskiller langt giftigere stoffer bl.a. de kræftfremkaldende og sundhedsskadelige stoffer cyanid, pyrrolizidin alkaloider, ptaquilosid og hormonforstyrrende stoffer.

Dyrket areal har en langt bedre effekt på CO₂ binding og klima end udyrkede arealer. En hektar landbrugsjord (ikke lavbundsjord) har en årlig nettobinding af CO₂ på cirka 25 tons pr hektar. Skov har en årlig nettobinding på 10-20 tons pr hektar – set som et gennemsnit over 100 år.

Det er derfor vigtigt med et samlet syn på, hvad der er bedst for grundvandet.

En indsatsplan skal kigge fremad og lægge mere vægt på nuværende praksis og nyeste viden (VAP marker og Massescreeningen) end på fund af for længst forbudte pesticider.

Nitrat vil jeg ikke sige så meget om – blot konstatere, at forvaltningen beklageligvis ikke har medtaget den information jeg har tilsendt dem tilbage i 2017. Deri gjorde jeg nøje rede for mit input af kvælstof (nitrat) og output af kerne, frø og halm. Mine tal viste at mit input var under normen og mit output var over normen. Altså var bidraget af nitrat minimalt. Igen opfordrer jeg til: Følg målingerne i forskellig dybde fra GRUMO borer og se, at nitrat er lavt selv i øvre jordlag.

Løsningsforslag: I stedet for at indføre forbud mod pesticider i de Prioriterede Indsatsområder, så kunne man, ved at udnytte og måske øge overvågningen, få en høj grad af sikkerhed for, at der ikke er godkendte pesticider på vej ned til drikkevandsboringerne. Der er allerede to Grumo borer i Nordre Kildeplads

i)

området, som måler i forskellige dybder og giver et billede af, hvad der måtte være på vej ned. De kunne evt. suppleres med endnu en boring – jeg indgår gerne en aftale om, at boringen kan ligge på min jord – evt. der, hvor vandet er kortest tid om at sive ned – som er på min mark.

Herved undgås et usagligt forbud, og man får relevant viden om godkendte pesticiders bevægelse i jorden.

Det vil være fagligt funderet erhvervs politik, som viser, at byrådet har sat sig ind i tingene. Usaglig erhvervs politik på baggrund af mavefornemmelser, fordrejet viden og statistik vil give stor usikkerhed for virksomheder, der ønsker at udvide eller etablere sig i Slagelse kommune.

Du er her: > Forside > Service > Nyheder > Nyhedsarkiv > 2019 > nov >
Den årlige rapport om test af udvaskning af pesticider til grundvand er klar

Del med

Den årlige rapport om test af udvaskning af pesticider til grundvand er klar

14-11-2019

Den årlige rapport fra Varslingsystem for udvaskning af pesticider til grundvand (VAP) er klar. For nogle af de testede stoffer er der fund over kravværdien, men rapporten giver ikke anledning til nye begrænsninger af de testede godkendte pesticider.

Den nye VAP-rapport beskriver test af 24 stoffer. For to af stofferne er der gjort et enkelt fund over kravværdien, mens der for stoffet 1,2,4-triazol er gjort flere fund over kravværdien. Rapporten giver dog ikke anledning til nye begrænsninger af de testede godkendte pesticider, da forskerne stadig mangler at afklare, hvor stor en andel af udvaskningen af 1,2,4-triazol, der kan relateres direkte til de aktuelle sprøjtninger på markerne.

VAP-rapporten samler resultater fra et varslingsystem, hvor forskere tester, hvordan og hvorvidt godkendte pesticider siver ned gennem jorden mod grundvandet.^{*} I systemet testes udvaskningen, når midlerne anvendes i overensstemmelse med den godkendelse, der er givet af Miljøstyrelsen.

** Her menes grundvand i 1-4,5 meters dybde. Det unge grundvand*

I perioden fra midten af 2015 til midten af 2017 er der testet 24 stoffer; seks pesticider og 18 nedbrydningsprodukter på fem testmarker forskellige steder i Danmark. For 21 af stofferne er kravværdien for grundvand ikke overskredet, mens der for to af stofferne i hhv. 2016 og 2015 har været et enkelt fund over kravværdien. Som tidligere vist drejer det sig dels om glyphosat, hvor der i 116 grundvandsprøver er fundet glyphosat over kravværdien i én prøve, og dels om et nedbrydningsprodukt fra svampemidlet fludioxonil. Nedbrydningsproduktet fra fludioxonil er fundet over kravværdien i en enkelt prøve ud af 160 grundvandsprøver.

I begge tilfælde er der tale om fund i enkeltstående prøver, og stofferne findes ikke i de efterfølgende målinger og i prøver udtaget fra andre dybder. På den baggrund vurderer Miljøstyrelsen, at den godkendte anvendelse af stofferne ikke fører til uacceptabel udvaskning, hvis de fastsatte begrænsninger overholdes.

For et enkelt stof er der gjort fund over kravværdien i flere prøver. Der er tale om stoffet 1,2,4-triazol, der er et nedbrydningsprodukt fra forskellige azol-svampemidler, som er brugt i landbruget. Der er i VAP testet for 1,2,4-triazol siden 2014 ved anvendelse af et azol-svampemiddel med aktivstoffet tebuconazol.

Ifølge forskerne fra GEUS og Aarhus Universitet tyder resultaterne på, at andre kilder end de pesticider, som er sprøjtet på VAP-markerne i forbindelse med testene, bidrager til forekomsten af 1,2,4-triazol. Stoffet 1,2,4-triazol findes nemlig i vandprøver udtaget inden testen af tebuconazol startede. Ligeledes findes 1,2,4-triazol på enkelte testmarker i det grundvand, der strømmer fra højere liggende nabomarker ned i nogle af borerne på VAP-markerne.

Problematikken omkring de høje baggrundsværdier af 1,2,4-triazol på VAP-markerne undersøges i øjeblikket nærmere i et projekt, hvor GEUS har fået midler under Miljøstyrelsens Bekæmpelsesmiddelforskningsprogram. Forskerne undersøger også, om sprøjtning med andre azoler - epoxiconazol, prothioconazol, og propiconazol - kan resultere i udvaskning af 1,2,4-triazol fra VAP-markerne.

COWI har for Miljøstyrelsen desuden udført et projekt om hvilke kilder, der kan være til stoffet 1,2,4-triazol i miljøet, med særlig fokus på grundvand. Baseret på de informationer, som COWI har indsamlet, ser det ud til, at azol-pesticider anvendt i landbruget udgør den største potentielle kilde til 1,2,4-triazol i grundvand.

COWI rapporten kan læses her

Stoffet 1,2,4-triazol kan bl.a. stamme fra pesticider, der har været anvendt siden 1958 i landbruget. Der er i 2014 lagt væsentlige restriktioner på landbrugets anvendelse af azol-pesticider, som nedbrydes til 1,2,4-triazol. Det er den nye anvendelse, som pt. testes i VAP.

I Miljøstyrelsen følger vi 1,2,4-triazol tæt. Vi har bl.a. afsluttet en screening for stoffet i grundvandsovervågningen og alle vandværker tester nu for stoffet i drikkevand. GEUS har i marts 2019 opgjort, at 1,2,4-triazol sjældent er påvist i boringskontrollen med fund i kun 12 ud af 1.373 undersøgte indvindingsboringer (0,9%), og der er ingen overskridelser af kravværdien for drikkevand.

Baseret på det samlede vidensgrundlag vurderer Miljøstyrelsen, at den godkendte anvendelse af tebuconazol og de øvrige godkendte azol-svampemidler ikke fører til uacceptabel udvaskning af 1,2,4-triazol, hvis de fastsatte begrænsninger overholdes.

VAP rapport kan læses her

For yderligere information kontakt venligst: Kontorchef Maria Sommer Holtze på 22 35 14 58.

BILAG 2

VAP data om Glyphosat

VAP har eksisteret i 20 år, og i VAP testes udvaskningsrisikoen af godkendte pesticider på fem marker. De fem marker repræsenterer forskellige dele af Danmark med hensyn til jordbund og klima. Den følgende gennemgang er baseret på VAP rapporten fra 2019 med resultater fra 1999-2017.

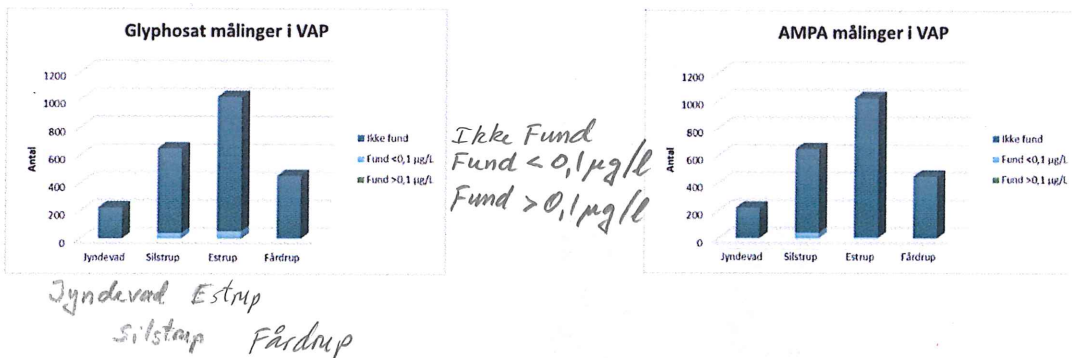
Glyphosat er testet mange gange i VAP. På de to lerjordsmarker Silstrup og Estrup er glyphosat blevet anvendt henholdsvis 11 og 10 gange med efterfølgende analyser af grundvand og drænvand.

På Silstrup er 647 grundvandsprøver analyseret for glyphosat og AMPA gennem årene. Der har ikke været nogen fund over kravværdien på 0,1 µg/L, og kun 40 fund (6%) af hver af stofferne under de 0,1 µg/L.

På Estrup er der udført 1017 analyser for glyphosat og 1018 for AMPA. Der har været 56 fund af glyphosat (5,5%) og 8 fund af AMPA (0,8%). For AMPA var ingen af fundene over kravværdien, mens kun 6 af glyphosat fundene var over 0,1 µg/L.

På lerjordslokaliteten Fårdrup er glyphosat blevet anvendt fire gange og efterfølgende analyseret tre af gangene. Der er udført i alt 451 analyser af glyphosat og AMPA i grundvand på Fårdrup, og der er ikke gjort nogen fund over 0,1 µg/L, og kun 2 fund af AMPA og 5 fund af glyphosat under kravværdien.

Ved to lejligheder er der konstateret udvaskning af glyphosat over 0,1 µg/L til grundvand efter kraftig nedbør og afsmeltning af sne.

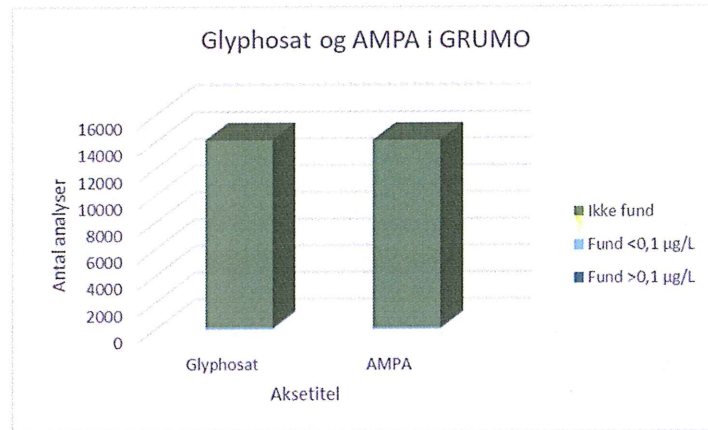

GRUMO

GRUMO monitorer grundvandets tilstand i over 1000 grundvandsboringer fordelt over hele landet. Resultaterne af rapporteres årligt. Denne gennemgang er baseret på rapport med data for perioden 1989 – 2017.

I GRUMO er der analyseret for glyphosat i 14.136 prøver. Der blev fundet glyphosat i 142 af disse, og 25 af dem var over kravværdien.

Der er analyseret for AMPA i 14.126 prøver, med fund i 119 prøver; 27 af prøverne var over kravværdien.

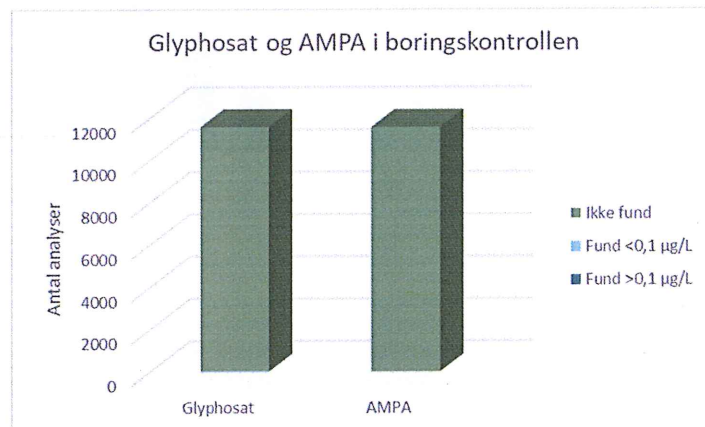

Boringskontrollen

Vandværkerne monitorer indholdet af pesticider i det vand, der pumpes op for at blive brugt som drikkevand. Resultaterne afrapporteres årligt sammen med resultaterne fra GRUMO. Nedenfor er der vist data fra rapporten for 1992 – 2017.

I vandværkernes boringskontrol er der analyseret for glyphosat i 11.591 prøver. Der blev fundet glyphosat i 39 af disse, og 5 af dem var over kravværdien.

Der er analyseret for AMPA i 11.572 prøver, med fund i 17 prøver; 1 af prøverne var over kravværdien.

De fund, der har været af glyphosat, er så lave at de ikke udgør en sundhedsmæssig risiko jf. udmelding fra Miljøstyrelsen.

Konklusion

Samlet kan det konkluderes, at der har været meget få fund af glyphosat og AMPA i de danske monitoringsprogrammer, hvilket understøtter, at de anvendelser, der er godkendt i Danmark, ikke udgør en risiko for forurening af grundvandet.

Bilag 3

Fakta om pesticider i grundvand og beskyttelse af drikkevand

Fra Miljøstyrelsens hjemmeside

1. Er det rigtigt, at den generelle pesticid-forurening af vores grundvand stiger?

Nej, det er ikke rigtigt. Der bliver i dag fundet flere pesticider i grundvandet end tidligere. Men det er ikke ensbetydende med, at grundvandet er mere forurennet end tidligere.

En af grundene til, at det kan se sådan ud, er, at vi over de sidste 20 år løbende har analyseret for flere og flere af de pesticider, som det er mest sandsynligt at finde. Dertil kommer at overvågningen er blevet mere målrettet så målingerne i højere grad foretages de steder, hvor der er størst sandsynlighed for at finde pesticider og der måles oftere i borer, hvor der har været fund end i borer uden fund. Det kan derfor se ud, som om der er flere pesticider i grundvandet, men det skyldes formodentlig den mere målrettede overvågning, som gør det vanskeligt at sammenligne tallene.

2. Er det rigtigt, at rester af godkendte sprøjtemidler i stigende grad måles i grundvandet?

Nej, det er ikke rigtigt. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at de pesticider, der findes i grundvandet, helt overvejende skyldes fortidens synder.

Miljøstyrelsen har i dag forbudt eller lagt væsentlige restriktioner på alle de stoffer, der truer grundvandet. Når dette slår igennem i fremtiden, forventes færre fund i grundvandet, fordi reglerne er blevet strammet løbende.

3. Hvad gør myndighederne for at beskytte grundvand?

Danmark har noget af verdens reneste drikkevand, og danskerne skal fortsat trygt kunne drikke vand fra vandhanen. Ud over den skrappe godkendelsesordning har Miljøministeriet løbende skærpet beskyttelsen og indført krav om, at alle vandværker tester for flere pesticider og pesticidnedbrydningsprodukter.

Beskyttelsesområdet omkring vandindvindingsboringerne er udvidet fra 10 til 25 meter. Hermed mindskes risikoen for at pesticider bliver trukket ned til grundvandet.

Hertil kommer at Kommunerne har muligheden for, efter konkret vurdering, at udlægge lige præcis den beskyttelseszone, som er nødvendig for at beskytte drikkevandet, uanset om den er 50, 200 eller 600 m.

4. Kan der være behov for mere beskyttelse omkring vandindvindingsboringer end de obligatoriske 25 meter?

Der kan være situationer, hvor der er behov for en større beskyttelseszone. Derfor er det også muligt for kommunerne med udgangspunkt i hydrogeologien at etablere beskyttelseszoner med f.eks. en størrelse på 300 meter. Disse boringsnære beskyttelsesområder - BNBO - er bl.a. efterspurgt af vandværkerne. Hvis en kommune vurderer, at der på baggrund af en konkret vurdering af de lokale forhold, herunder de geologiske, klimatiske og indvindingsmæssige forhold og anvendelsen i øvrigt, består en forurening eller en fare herfor, så kan kommunen etablere et større

beskyttelsesområde omkring boringen, hvor der f.eks. ikke må sprøjtes med pesticider. Disse beskyttelsesområder kan være op til 300 meter - eller større. Alt afhængigt af behovet.

5. *Hvad gøres der for at give en bedre beskyttelse i dag?*

Det danske grundvand beskyttes i dag meget bedre end for år tilbage. Danmark har en restriktiv godkendelsesordning, et varslingsystem for pesticider, og grundig overvågning af grundvandet. Miljøstyrelsen har forbudt eller begrænset anvendelsen af bestemte pesticider, når der har været behov for det. Der er blevet indført regler om vaskepladser, hvor landmændene fylder og vasker deres sprøjter, og til sprøjteudstyr for at modvirke forurening fra spild, ligesom beskyttelseszonen omkring drikkevandsboringer er udvidet fra 10 til 25 meter. Endelig er der i lovgivningen mulighed for, at kommunerne kan etablere større zoner efter en konkret vurdering af de lokale forhold.

6. *Hvordan er grænseværdien for pesticider i grundvand fastsat*

Grænseværdien for pesticider i grundvand og i drikkevand er fastsat til 0,1 mikrogram pr. liter i EU's direktiver for grundvand og drikkevand. Grænsen er politisk fastsat ud fra den laveste koncentration, det var muligt at måle, da reglerne blev udarbejdet. Grænseværdien er dermed ikke fastsat ud fra en sundhedsmæssig risikovurdering. I langt de fleste tilfælde er den sundhedsmæssige grænseværdi 100 til 1000 gange højere. Derfor er derfor ingen sundhedsmæssig risiko forbundet med at drikke vores drikkevand.

Brian Badike Thomsen

Fra: Marianne Hansen
Sendt: 27. maj 2020 13:32
Til: Brian Badike Thomsen
Emne: VS: Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse
Vedhæftede filer: Indlæg og bilag fra Jens Ellegaard - 14. maj 2020.pdf

Fra: Jens Ellegaard [mailto:je@minipigs.dk]

Sendt: 15. maj 2020 11:06

Til: Borgmesteren <borgmester@slagelse.dk>; Flemming Kortsen <flkor@slagelse.dk>; Anne Bjergvang <anbje@slagelse.dk>; Flemming Erichsen <fleme@slagelse.dk>; Henrik Brodersen (Byråd) <henbro@slagelse.dk>; Jørgen Grüner <jogru@slagelse.dk>; Knud Vincents (Byråd) <vincents@slagelse.dk>; Pernille Frandsen (Byråd) <perif@slagelse.dk>; Sofie Janning <sofha@slagelse.dk>; Steen Olsen <stols@slagelse.dk>; Thomas Clausen (Byråd) <thocc@slagelse.dk>; Troels Brandt (Byråd) <trbra@slagelse.dk>; Villum Christensen, MF. <villum@slagelse.dk>
Emne: SV: Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse

Kære deltagere ved mødet om grundvand i går.

Tak for muligheden for at deltage i mødet.

Som lovet får I vedhæftet mit indlæg og bilagene fra Miljøstyrelsen. Jeg står fortsat gerne til rådighed med oplysninger eller anden bistand, som kan hjælpe jer til at træffe en beslutning på et stærkt fagligt grundlag, der sikrer, at vores grundvand fremover vil være af højeste kvalitet og samtidig bidrager til en saglig miljø- og erhvervs politik.

Mvh,
Jens

Fra: Jens Ellegaard

Sendt: 6. maj 2020 13:16

Til: Borgmesteren <borgmester@slagelse.dk>; kommunaldirektor@slagelse.dk; Flemming Kortsen <flkor@slagelse.dk>; aliya@slagelse.dk; koefoed@slagelse.dk; andnie@slagelse.dk; annsi@slagelse.dk; Anne Bjergvang <anbje@slagelse.dk>; brhun@slagelse.dk; trung@slagelse.dk; ebahl@slagelse.dk; Flemming Erichsen <fl.erichsen@slagelse.dk>; blak@slagelse.dk; hellejac@slagelse.dk; henbro@slagelse.dk; jimjo@slagelse.dk; jander@slagelse.dk; jogru@slagelse.dk; jordi@slagelse.dk; Knud Vincents (Byråd) <vincents@slagelse.dk>; lt@slagelse.dk; mhasa@slagelse.dk; Ole Drost (Byråd) <ole.drost@slagelse.dk>; pakri@slagelse.dk; perif@slagelse.dk; sofha@slagelse.dk; Steen Olsen <stols@slagelse.dk>; Sten Knuth (Byråd) <sten.knuth@slagelse.dk> <sten.knuth@slagelse.dk>; sohaa@slagelse.dk; thocc@slagelse.dk; Troels Brandt (Byråd) <trbra@slagelse.dk>; unnol@slagelse.dk; villum@slagelse.dk

Emne: Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse

Prioritet: Høj

Kære Borgmester, byrådsmedlemmer, kommunaldirektør og centerchef for miljø, plan og teknik,

Jeg skriver til jer, da "Forslag til indsatsplan for grundvandsbeskyttelse i offentlig høring" i denne uge er blevet behandlet i MPL udvalget. Der blev ikke taget endelig stilling til at sende forslaget i høring, formodentlig på grund af tvivl om forslagens faglige grundlag.

Tvivlen skyldes blandt andet de to nedenstående mails og de tre vedhæftede dokumenter, som jeg forud for udvalgs mødet i mandags havde tilsendt MPL udvalget og efterfølgende til centerchef Flemming Kortsen.

Jeg vil bede jer om at læse de nedenstående mails og vedhæftede dokumenter. Jeg er klar over, at dette område svært fagligt stof, men det er vigtigt at forstå forud for beslutning. Alternativt kan I støtte jer op af ekspertisen i Miljøstyrelsen, som er de fremmeste eksperter på området for pesticider. Se vedhæftede Q&A fra Miljøstyrelsen.

Danmark har et helt unikt godkendelses- og overvågningssystem for pesticider (se vedhæftede ”Godkendelse af pesticider, VAP mv”), som, for nye pesticider godkendt siden 1998, har sørget for, at ved den mindste teoretiske risiko eller risiko i praksis for udvaskning af et pesticid til det øvre grundvand i 1-5 meters dybde, så er pesticidet blevet forbudt eller har fået ændret anvendelse, så udvaskning undgås. Denne sikkerhed er for nylig blevet bekræftet i den såkaldte massescreening – se vedhæftede artikel.

Forslagets afgrænsning af ”De prioriterede indsatsområder” til dér, hvor regnvand er 50 år eller mindre om at nå fra terræn til vandboringerne, er uden nogen form for sagligt grundlag. Det er et tal som selv kommunens embedsfolk siger ”ikke kan dokumenteres som det korrekte valg”. Begrundelsen om, at ”De prioriterede indsatsområder” er dårligt beskyttet af et tyndt lerlag og derunder sand er meget tvivlsom. Man ved, at risikoen for udvaskning er større under lerjorde med dybe sprækker end den er i sandjord.

I skal sikre, at beslutning om indsatsplan for grundvandsbeskyttelse i Slagelse kommune kommer til at hvile på et stærkt fagligt grundlag og ikke på følelser. Et stærkt fagligt grundlag kan I forsvare over for jeres bagland, og det medvirker til en langsigtet politisk aftale.

Dette område er også erhvervs politik. Min virksomhed – Ellegaard Göttingen Minipigs A/S, som avler og leverer minigrise til udvikling og sikkerhedsafprøvning af nye mediciner til hele verden – oplever stigende efterspørgsel. Vi har derfor planer om at udvide fra vores nuværende ca. 45 medarbejdere, så vi om 5-10 år er væsentlig flere medarbejdere – heriblandt både dyreteknikere og højtuddannede medarbejdere. En sådan udvidelse kan jeg kun træffe beslutning om, hvis jeg ved, at erhvervs politikken i Slagelse kommune føres på et langsigtet og fagligt solidt grundlag. Hvis ikke det er tilfældet, så må min virksomhed – med en eksportandel på ca. 75% - kraftigt overveje at kommende udvidelser placeres tættere på mange af vores kunder i udlandet.

Jeg står gerne til rådighed for yderligere spørgsmål.

With kind regards / Med venlig hilsen,

Jens Ellegaard, M.Sc

Chairman of the Board of Directors

Mobile +45 29701540 JE@minipigs.dk

www.minipigs.dk

ELLEGAARD ••
GÖTTINGEN MINIPIGS

Fra: Jens Ellegaard

Sendt: 1. maj 2020 17:23

Til: 'Jørgen Grüner' <jogru@slagelse.dk>; 'Anne Bjergvang' <anbj@slagelse.dk>; 'Steen Olsen' <stols@slagelse.dk>; 'perif@slagelse.dk' <perif@slagelse.dk>; 'Knud Vincents (Byråd)' <vincents@slagelse.dk>

Emne: Et spadestik dybere - info til jeres møde på mandag

Prioritet: Høj

Kære medlemmer af MPL udvalget.

Efter jeg sendte nedenstående mail til jer, har jeg læst nærmere på det materiale, som I skal behandle på mødet på mandag – særligt pkt. 13 på jeres dagsorden om Prioriterede Indsatsområder. (De Boringsnære Beskyttelsesområder, som I skal behandle under pkt. 12 har ikke noget med denne mail at gøre. De er fastlagt og rammesat af Folketinget, og dem skal kommunen følge).

Forslag til indsatsplan er – i modsætning til BNBO – noget Slagelse kommune har foreslået. Indsatsplanen nævner også BNBO, men denne mail handler udelukkende om ”De Prioriterede Indsatsområder”, som ligger udenfor BNBO

Jeg har læst de indkomne bemærkninger i Bilag 4. Særligt undrer jeg mig over SK Vands brev, som kræver præcisering. Derfor følgende kommentarer:

1. SK Vand skriver i andet afsnit, *at sulfatindholdet i borerne er stærkt stigende – et sikkert tegn på, at nitraten er på vej mod grundvandet.* Det er en alt for ensidig holdning og stigende sulfatindhold kan meget nemt skyldes andre årsager.

Siden de første vandmiljøplaner i 1990'erne har man i Jupiter databasen for landets vandboringer kunnet se et tydeligt fald i nitratinholdet i grundvandet i vores område – Vi ligger langt under grænseværdien på 50 mg/liter. Det skyldes, at kvælstofgødning nu anvendes langt mere målrettet til at opnå godt udbytte, så man undgår udvaskning. Jeg har tilbage i 2017 dokumenteret overfor kommunens embedsmænd, at mit kvælstofforbrug ligger **under** normen og mine udbytter ligger **over** normen. Samtidig benyttes efterafgrøder som yderligere sikring for at undgå udvaskning. Derved undgås nedsvivning af kvælstof fra landbrugsdriften på arealet. Dokumentation kan jeg opdatere og fremsende igen, hvis ønsket.

En anden grund til det stigende sulfatindhold kunne være, at der pumpes for meget vand op fra borerne på Nordre kildeplads og derved trækkes sulfat op nedefra. Den mulighed og måske andre muligheder burde SK Vand nok også have nævnt i brevet.

2. Lige derefter skriver SK Vand, at 2/3 af alle danske vandboringer er forurenede med pesticidrester. Det kommer meget an på, hvordan man læser statistikken. De senere år har myndighederne nemlig målrettet overvågningen, så målingerne i højere grad foretages de steder, hvor der er størst sandsynlighed for at finde pesticider og der måles oftere i borerne, hvor der har været fund end i borerne uden fund. Man har således cirka halveret antallet af borerne man måler i, og det har naturligvis givet en højere procentsats. Men at skrive, at det er gældende for alle danske vandboringer, er nok at stramme statistikken rigeligt. Det er vigtigt at bruge statistik korrekt og sammenligneligt med tidligere målinger. Se også vedhæftede Q&A fra Miljøstyrelsen om grundvand.
3. Øverst på brevets anden side henviser SK Vand til Århus Universitets præsentation på mødet den 11. marts, der viser et billede med røde og blå fund af pesticider under VAP markerne – bl.a. den i Fårdrup. SK Vand nævner det problematiske i, at godkendte pesticider fortsat udvaskes i koncentrationer over kravværdien under VAP markerne. Men det er jo netop det, som VAP markerne skal bruges til at undersøge. Hvis SK Vand havde gravet lidt dybere, så ville de vide, at 7 af de 18 nævnte stoffer er blevet forbudt på baggrund af VAP markernes fund i 1-5 meters dybde og 5 af de 18 nævnte stoffer har fået en fortsat godkendelse, men med ændret anvendelse, der sikrer mod udvaskning. Det fremgår af rapporten fra Miljøstyrelsen og Geus - **Comparison of regulatory modelling and data from the Danish Pesticide Leaching Assessment Programme, June 2016**. Billedet viser derfor, at VAP systemet virker. Man finder noget uønsket i det øverste grundvand 1-5 m nede og så skrider man til handling, så det ikke kommer ned til grundvandet, hvorfra man pumper drikkevand op. Man bør derfor have tillid til Miljøstyrelsens faglighed.

Det undrer mig, at SK Vand ikke har sat sig bedre ind i tingene, inden de skriver til udvalget. Men jeg glæder mig over, at vores nationale myndigheder fortsat og i stigende grad overvåger vores grundvand for bl.a. nitrat og pesticider i både øvre og dybere lag, så vi løbende kan følge udviklingen og sikre mod forurening ved korrekt brug af viden og statistik. Se også vedhæftede Q&A fra Miljøstyrelsen om grundvand.

I pkt. 13 - bilag 3 "Ordforklaringer, politiske beslutninger og baggrund mv..." fremgår det på side 2 midt på, at man har valgt at afgrænse de prioriterede indsatsområder til de arealer, hvor regnvandet er maksimalt 50 år om at nå fra terræn til vandværksboringen. Og så hedder det videre:

Grænsen på 50 år er valgt som en afvejning af ønsket om at beskytte vandforsyningerne, og ønsket om ikke at pålægge landbrugserhvervet unødigt store restriktioner. Det er ikke muligt at dokumentere, at den valgte grænse på 50 år er det "korrekte" valg, i forhold til give "den netop nødvendige og tilstrækkelige" beskyttelse af grundvandet.

Man har som nævnt i min tidligere mail altså ikke nogen form for sagligt grundlag for at bruge denne 50 års afgrænsning. Det er blot et tal man synes passer..... Man burde – som nævnt i min nedenstående mail – bruge erfaringerne fra VAP systemet, som anvender en langt kortere periode end 50 år.

Man kan ikke på så tyndt et grundlag fratage landmænd retten til lovlig drift af landbrug med anvendelse af kvælstof og pesticider. Der må også i kommunerne være tillid til, at de nationale myndigheder, som er ekspertisen på dette område, sammen med fagligt dygtige landmænd, sikrer, at vores landbrugsdrift ikke forurener.

Der vil også være en øget risiko for forurening af grundvand på pesticidfrit dyrkede/udyrkede arealer. Brandbæger, rød hestehov, kløverarter og bregnearter, som kan opformeres på sådanne arealer, forurener med stærkt kræftfremkaldende og sundhedsskadelige stoffer såsom cyanid, pyrrolizidin alkaloider, ptaquilosid og hormonforstyrrende stoffer. Det er derfor vigtigt med et samlet syn på, hvad der er bedst for grundvandet.

Jeg ønsker også rent drikkevand for vores efterkommere, og det skal vi sikre med faglighed, stram styring af godkendelse og overvågning, men ikke med forbud på baggrund af fordrejet viden, følelser og fornemmelser.

Jeg står meget gerne til rådighed for spørgsmål eller hjælp til at finde fagpersoner, som kan uddybe nærmere.

God weekend

Med venlig hilsen,

*Jens Ellegaard
Højstrupgård
Sorø Landevej 300
4261 Dalmose
Tlf: 29701540
E: JE@minipigs.dk*

Fra: Jens Ellegaard

Sendt: 30. april 2020 16:10

Til: Jørgen Grüner <jogru@slagelse.dk>; Anne Bjergvang <anbj@slagelse.dk>; Steen Olsen <stols@slagelse.dk>; perif@slagelse.dk; Knud Vincents (Byråd) <vincents@slagelse.dk>

Emne: Information forud for udvalgs mødet på mandag

Prioritet: Høj

Kære MPL udvalg.

Forud for jeres møde på mandag vil jeg gerne bidrage med nogle vigtige oplysninger, som I bør medtage i jeres vurdering af sagligheden ved pesticidforbud i de prioriterede indsatsområder.

Jeg har vedhæftet to dokumenter:

Det første er en kort gennemgang af, hvordan man godkender pesticider, og hvordan man efterfølgende med Varslingssystemet (VAP-markerne) sikrer, at der ikke sker udvaskning af pesticider.

- VAP markerne tester for udvaskning allerede i 1 meters dybde. I løbet af 1-2 år ved man, om der kan ske udvaskning. I særlige tilfælde kan der være grund til at fortsætte i op til 8 år, men længere perioder har aldrig været nødvendige.
- VAP markerne er med vilje placeret på steder, hvor man forventer størst risiko for udvaskning.
- Derfor kan man konkludere, at hvis vi havde noget jord, hvor gennemstrømningen ikke tog mere end 5-10 år, så ville VAP markernes resultater stadig være garant for, at der ikke forekom udvaskning over kravværdien på sådan en jordtype.
- De prioriterede indsatsområder har Slagelse kommune fastlagt til arealer, hvor gennemstrømningen af vand tager 50 år eller mindre. Det er en usaglig og alt for restriktiv grænse at benytte, når VAP systemet kan påvise sikkerhed selv ved langt hurtigere gennemstrømning.
- Som udgangspunkt bør man have tillid til myndighedernes godkendelsesordning, men hvis Slagelse kommune vil afgrænse såkaldte prioriterede indsatsområder, så bør afgrænsningen derfor reduceres til de arealer, hvor gennemstrømningen tager 10 år eller mindre. Fastlægger man en grænse, hvor gennemstrømningen tager 12-15 år eller mindre, så er der rigelig sikkerhedsmargin.
- Den nyligt gennemførte massescreening for pesticider viser, at godkendelsesordningen virker. Prøverne er udtaget i både meget højtliggende og dybt grundvand, så der er både sikkerhed ved kort og lang vej til grundvandet.

Det andet dokument er en artikel, som omtaler det gode resultat af den nyligt gennemførte massescreening, hvor ingen godkendte pesticider er fundet over den meget lavt politisk fastsatte kravværdi. Artiklen nævner også, at hvis man virkelig ønsker at gøre noget for grundvandet, så bør man fokusere langt bredere på kemi end blot at forbyde brug af grundigt gennemtestede pesticider.

Jeg vil inderligt bede jer om at have tillid til den grundige videnskabelige tilgang, som pesticider godkendes og overvåges under. De prioriterede indsatsområder må ikke blive vedtaget på et usagligt grundlag. 50 års grænsen bør i høj grad udfordres.

Jeg står gerne til rådighed for uddybning eller spørgsmål.

Med venlig hilsen,

*Jens Ellegaard
Højstrupgård
Sorø Landevej 300
4261 Dalmøse
Tlf: 29701540
E: JE@minipigs.dk*